ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРОО

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2023 X

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ САРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

2023
10 сар

Улаанбаатар хот
2023 он

ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРОО

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН

Хайх ...

СТАТИСТИКИЙН мэдээллээ аваарай

Data lab
тооллого судалгааны микро мэдээллийн сан

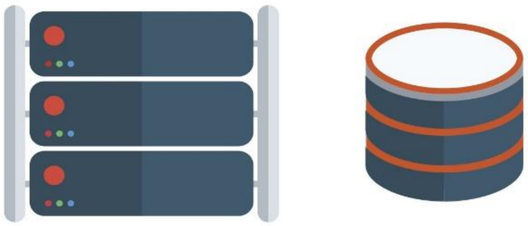

Social network
/StatisticMGL

Лавлах утас
1900-1212

Цахим шуудан
information@nso.mn

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII … г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

-	гүйцэтгэл байхгүй
*	урьдчилсан гүйцэтгэл
**	дахин

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

IV. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ мянга=1000

сая	$=10^6$
тэрбум	$=10^9$
их наяд	$=10^{12}$
мян	мянга
%	хувь
мм	миллиметр
см	сантиметр
дм	дециметр
м	метр
км	километр
$м^2$	метр квадрат
$дм^2$	дециметр квадрат
$км^2$	километр квадрат
$м^3$	метр куб
га	гектар
мл	миллилитр
л	литр
г	грамм
кг	килограмм
цн	центнер
т	тонн
Вт	ватт
кВт.ц	киловатт цаг
кал	калори
ккал	килокалори
Гкал	гигакалори(=10^9 калори)
с	секунд
мин	минут
$мг/м^3$	микрограмм метр куб
м/с	метр секунд
ш	ширхэг
х.д.х	хэвлэлийн даралтат хуудас

ГАРЧИГ

	Хуудасны дугаар
ДҮҮРГИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	6
НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	7
ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ	8
НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ	11
ЭРҮҮЛ МЭНД	15
АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН	19
ГЭМТ ХЭРЭГ	20
ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ	25
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	30
АЖ ҮЙЛДВЭР	35
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ	41

ХҮСНЭГТ 1. ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн X сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020	2021	2022	2023
Суурин хүн ам	мянган хүн	*361.5↑5.2	367.7↑1.7	383.9↑4.4	408.8↑6.5
Нийт өрхийн тоо	мянган өрх	*104.7↑9.0	105.8↑1.05	104.9↓0.8	113.2↑7.9
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	6 600↑0.2	6 407↓2.9	6 194↓3.3	6 083↓1.8
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	2 971↓46.6	46 296↑1458.3	41 520↓10.3	4 809↓88.4
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	3 324↓18.8	3 264↓1.8	5 173↑58.5	5 140↓0.6
Хэрэглээний үнийн индексийн сарын өөрчлөлт	хувь	-0.3↓30	0↑30	0.9↑90	0.2↓77.8
Валютын зах зээлийн ханш	1 US$=Төгрөг	2 854↑6.8	2 848↓0.2	3 391↑19	3 451↑1.8
Дүүргийн төсвийн орлого	тэрбум төгрөг	119.5↑19.3	137.8↑15.3	122.5↓11.1	176.9↑44.4
Дүүргийн төсвийн зарлага	тэрбум төгрөг	109.2↑21.3	114.1↑4.5	68.8↓39.7	139.0↑102

Тайлбар: Өмнөх онтой харьцуулсан ↑, ↓ эерэг өөрчлөлтийн хувь;
↑, ↓ сөрөг өөрчлөлтийн хувь; = тогтвортой

ХҮСНЭГТ 2. НИЙСЛЭЛИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 I-X					2023 I-X				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	331	Баянгол	8 101	Налайх	57	342	Баянгол	8 432	Налайх	58
			Чингэлтэй	1 702	Багануур	48		Чингэлтэй	1 625	Багануур	48
			Сүхбаатар	669	Багахангай	33		Сүхбаатар	688	Багахангай	32
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Тоо*	12	Сонгинохайрхан	14	Хан-Уул	8	13	Налайх	16	Багануур	8
			Сүхбаатар	11	Багануур	7		Сонгинохайрхан	12	Хан-Уул	7
			Баянгол	10	Багахангай	-		Баянзүрх	12	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	Тоо	1 181	Багахангай	2 491	Сүхбаатар	913	90	Багануур	149	Налайх	73
			Налайх	2 058	Чингэлтэй	723		Баянзүрх	121	Сонгинохайрхан	58
			Хан-Уул	1 239	Сонгинохайрхан	627		Сүхбаатар	83	Багахангай	29
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	94	Баянзүрх	174	Сонгинохайрхан	103	91	Баянзүрх	124	Чингэлтэй	94
			Баянгол	119	Налайх	67		Хан-Уул	115	Налайх	82
			Хан-Уул	113	Багахангай	24		Сүхбаатар	114	Багахангай	26
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	217	Сүхбаатар	351	Налайх	112	159	Сүхбаатар	387	Налайх	110
			Баянгол	253	Багануур	91		Чингэлтэй	243	Багануур	85
			Чингэлтэй	240	Багахангай	61		Баянгол	240	Багахангай	61

Тайлбар: * - промиль ** - продицми

ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ

2023 оны 10 дугаар сард

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо , оноор

2022– X	459	146
2023– X	286	77

Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэд

Үүнээс: Эмэгтэй ажилгүй иргэд

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшинээр

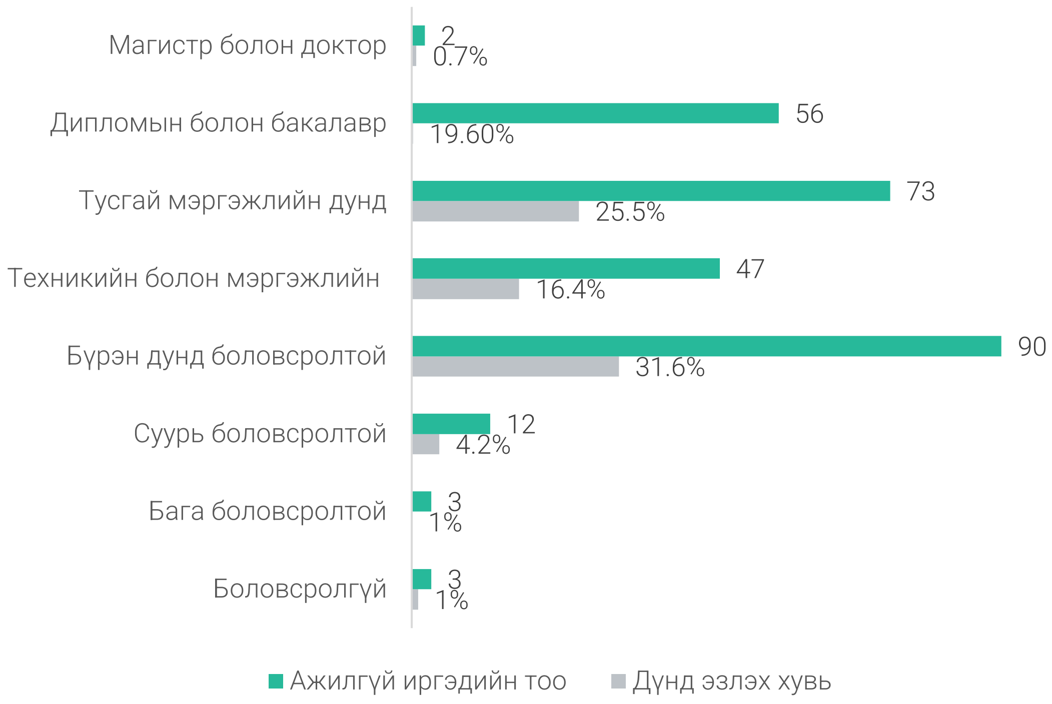

ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ

Дүүргийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй, ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо 2023 оны 10 сард 286 бүртгэгдэж, өмнөх оны мөн үеэс 173 хүнээр (37.7 хувь) буурсан байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 77 (26.9 хувь) нь эмэгтэйчүүд байна.

ХҮСНЭГТ 3. БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролын түвшнээр

Үзүүлэлт	Ажилгүйчүүдийн тоо			Дунд эзлэх хувь		
	2021 X	2022 X	2023 X	2021 X	2022 X	2023 X
Ажилгүйчүүд, бүгд	605	459	286	100	100	100
Үүнээс: Магистр, доктор	-	-	2	-	-	0.7
Дипломын болон бакалавр	10	67	56	1.7	14.6	19.6
Тусгай мэргэжлийн дунд	5	-	73	0.8	-	25.5
Техникийн болон мэргэжлийн	-	-	47	-	-	16.4
Бүрэн дунд боловсролтой	515	392	90	85.1	85.4	31.6
Суурь боловсролтой	42	-	12	6.9	-	4.2
Бага боловсролтой	18	-	3	3.0	-	1.0
Боловсролгүй	15	-	3	2.5	-	1.0

Эх үүсвэр: Дүүргийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэдээлэл

Хөдөлмөрийн хэлтэст 10 сард хөгжлийн бэрхшээлтэй 6 иргэн бүртгүүлсэн байна.

ЗУРАГ 1. БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, насны бүлэг, 2023 оны X сар

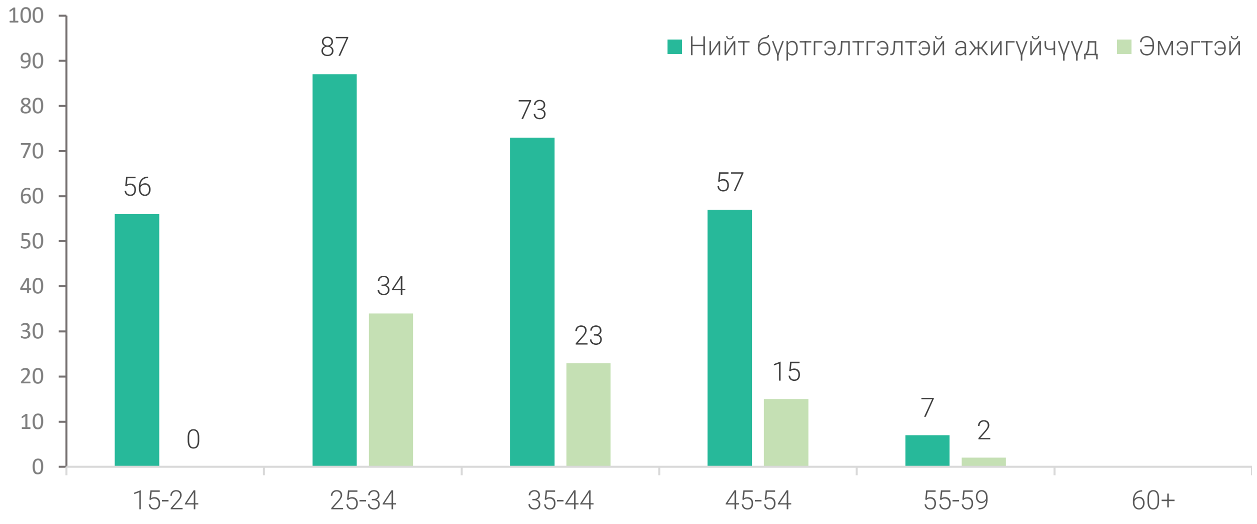

Ойлголт, тодорхойлолт

Хөдөлмөр эрхлээгүй: Тухайн хугацаанд буюу сүүлийн 7 хоногт цалин хөлс, орлогоолох зорилгоор ямар нэгэн ажил хийгээгүй, ажиллагч гэдэг тодорхойлолтод хамаарахгүй байхыг;

Ажил хийхэд бэлэн: *Тухайн хугацаанд буюу сүүлийн 7 хоногт эсвэл тухайн хугацаанаас хойш ирэх хоёр долоо хоногт ажил хийж эхлэхэд бэлэн байхыг;*

Ажил хайж байгаа: Сүүлийн дөрвөн долоо хоногт цалин хөлс, орлого олох зорилгоор ямар нэгэн хэлбэрээр ажил хайсан эсвэл хувийн бизнес эхлүүлэх оролдлого хийсэн хүн юм. Ажил хайх гэдгийг ажилд зуучлах төрийн болон хувийн байгууллагад бүртгүүлэх, ажлын байрны талаар мэдээлэл авч ажил олгогчтой холбогдсон, ажлын зар, цахим хуудсаар ажил олгогчид хандах, нийтийн үйлчилгээний газруудын мэдээллийн самбар, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд зар тавих гэх мэт ажил олох оролдлого идэвхтэй хийхийг ойлгоно.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

2023 оны 10 дугаар сард, сая төгрөг

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага, эхний 10 сард

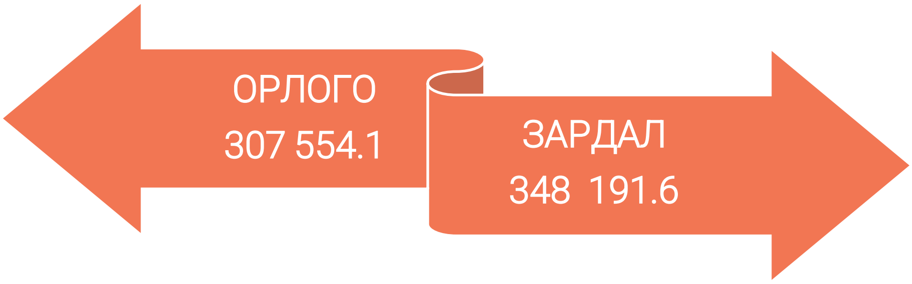

Нийгмийн даатгалын сангийн нийт зарлага

*ҮОМШӨ-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

2023 оны эхний 10 сарын гүйцэтгэлээр нийгмийн даатгалын сангийн орлого 272.1 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 72.3 тэрбум төгрөгөөр (30.7%) өссөн байна. Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын 69.2 хувийг тэтгэврийн даатгалын сангийн, 16.9 хувийг эрүүл мэндийн даатгал, 7.3 хувийг тэтгэмжийн даатгал, 5.3 хувийг ҮОМШӨ-ний даатгал, 1.3 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого тус тус бүрдүүлсэн байна.

ХҮСНЭГТ 4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ОРЛОГО, тэрбум төгрөг

Үзүүлэлт	2022 Х	2023 Х	Зөрүү	Өсөлт, бууралт	Дунд эзлэх хувь
Нийгмийн даатгалын сангийн дүн	235.2	307.5	72.3	30.7	100
Тэтгэврийн даатгалын сан	162.9	212.7	49.8	30.6	69.2
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн сан	39.7	52.0	12.3	31.0	16.9
Тэтгэмжийн даатгалын сан	17.1	22.4	5.3	31.0	7.3
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	12.2	16.2	4.0	32.8	5.3
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	3.2	4.2	1.0	31.2	1.3

ХҮСНЭГТ 5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЗАРЛАГА, тэрбум төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө 2023 Х	Гүйцэтгэл 2023 Х	Хэтрэлт (+) Хэмнэлт (-)
Нийгмийн даатгалын сангийн дүн	353.8	348.2	-5.6
Тэтгэврийн даатгалын сан	321.6	310.8	-10.8
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	-	-	-
Тэтгэмжийн даатгалын	16.8	16.7	-0.1
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	2.6	2.3	-0.3
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	12.8	18.3	5.5

Эх үүсвэр: Дүүргийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн мэдээлэл

2023 оны 10 сард нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 313.0 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс 5.3 тэрбум төгрөгөөр дутуу буюу 307.7 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна.

ЗУРАГ 2. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, эзлэх хувь, төрлөөр

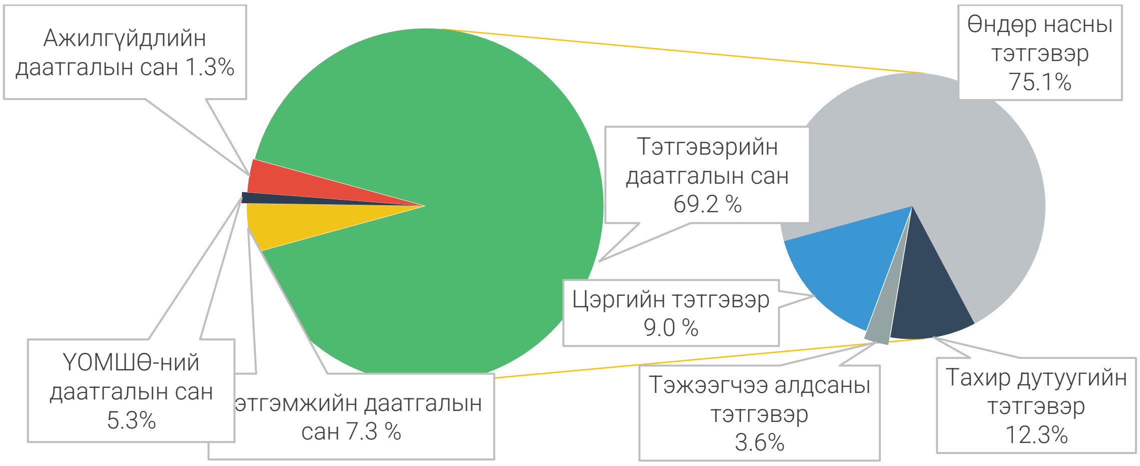

Нийгмийн халамж: 2023 оны 10 сард нийгмийн халамжийн сангийн нийт зарлагын 73.7 хувь нь хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжид, 8.1 хувь нь халамжийн тэтгэвэрт, 3.4 хувь нь 0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмжид, 7.2 хувь нь асаргааны тэтгэмжид, 2.2 хувь нь амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжид, 2.4 хувь нь ахмад настанд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлт, 0.5 хувь нь хүнс тэжээлийн хөтөлбөрт, 0.4 хувь нь жирэмсэн эхийн тэтгэмжид, 2.1 хувь нь бусад тэтгэмжид тус тус зарцуулагдсан байна.

ХҮСНЭГТ 6. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ОРЛОГО, ЗАРЦУУЛАЛТ

Үзүүлэлт	Хүний тоо			Мөнгөн дүн, сая төгрөг		
	2021 X	2022 X	2023 X	2021 X	2022 X	2023 X
Халамжийн сангийн орлого	197 075	204 620	209 595	18 326.4	19 334.6	21 026.0
Зарлагын нийт дүн	197 075	204 620	209 595	18 326.4	19 334.6	21 026.0
Халамжийн тэтгэвэр	4 731	5 094	5 371	1 358.8	1 434.9	1 712.9
Асаргааны тэтгэмж	4 941	5 572	5 919	434.5	480.2	1 518.2
Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	5 761	1 781	1 888	557.8	360.3	469.0
Онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж	18	0	5	21.6	-	6.0
Жирэмсэн эхийн тэтгэмж	2 253	2 876	2 536	88.4	104.1	92.9
0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмж	16 548	15 584	14 942	811.8	752.8	724.7
Ихэр хүүхдийн тэтгэмж	8	15	5	16.0	37.0	10.0
3 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, /эцэг/-ийн тэтгэмж	6	21	20	1.4	2.9	6.1
Эхийн алдар 1, 2 зэргийн одонтой эхэд олгох мөнгөн тэтгэмж	25	14	9	2.5	1.5	1.0
Насны хишиг	9	8	10	0.4	0.6	0.9
Алдар цолтой ахмадад үзүүлэх хөнгөлөлт, тусламж	186	278	215	30.9	47.4	37.2
Ахмад настанд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлт	3 660	10 916	12 725	132.8	651.0	513.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлэх, тусламж, хөнгөлөлт	2 007	2 639	2 357	272.2	356.7	335.6
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	144 528	149 888	154 947	14 452.8	14 988.8	15 494.7
Хүнс тэжээлийн хөтөлбөр	12 394	9 934	8 646	144.4	116.2	103.6

Эх үүсвэр: Дүүргийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэдээлэл

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн даатгал: Иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан: Ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Даатгуулагч: Хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг хэлнэ.

Тэтгэвэр: Даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн олговор юм.

Тэтгэмж: Хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдах, жирэмсний, амаржсаны чөлөө эдлэх, ажилгүй болох тохиолдолд даатгуулагч өөрт нь, даатгуулагч нас барах тохиолдолд гэр бүлд нь хууль заасан болзол, нөхцөлийн дагуу нийгмийн даатгалын сангаас тодорхой хугацаанд буюу нэг удаа олгох мөнгөн олговор байна. Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

Нийгмийн халамж: Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг хэлнэ.

ЭРҮҮЛ МЭНД,
2023 оны эхний 10 сарын байдлаар

Амаржсан эх

2022 I - X	6 153
2023 I - X	6 044

1.8% ↓

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгчид

2022 I - X	41 520
2023 I - X	4 809

88.4% ↓

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох)

2022	9.8
2023	11.8

5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох)

2022	1.6
2023	0.8

* Дахин их

ЭРҮҮЛ МЭНД

2023 оны 10 сард дүүргийн эмнэлэгт 6083 хүүхэд төрсөн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 111 хүүхдээр (1.8%)-аар буурсан байна. Нас баралт 1375 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 35 хүнээр (2.5%) буурсан үзүүлэлттэй байна. Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 4809 болж өмнөх оны мөн үеэс 36711 хүнээр (88.4%)-аар буурсан байна.

ЗУРАГ 3. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, 10000 хүнд ногдох

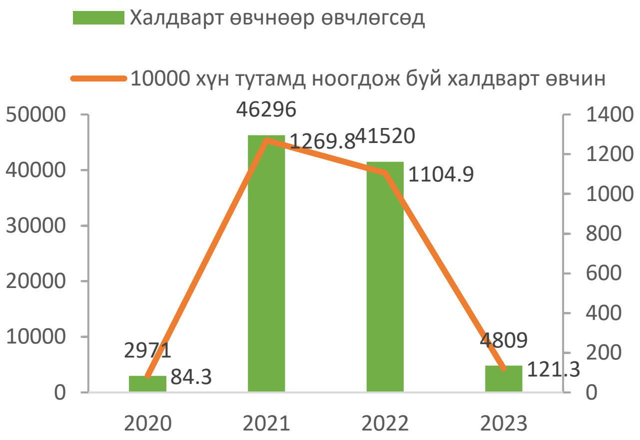

ЗУРАГ 4. БЭЛГИЙН ЗАМЫН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

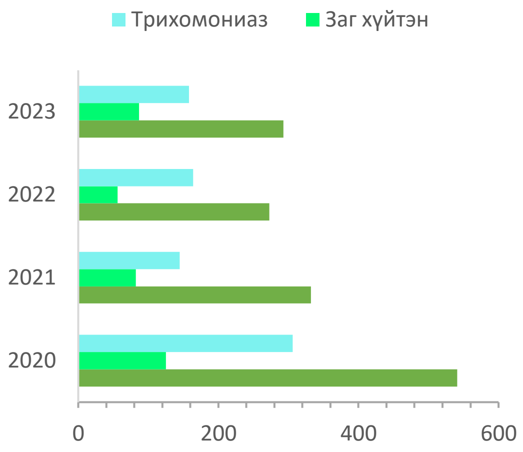

ХҮСНЭГТ 7. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн X сар

Үзүүлэлт	2019	2020	2021	2022	2023
Шинээр төрсөн хүүхэд	6590	6600	6407	6194	6083
Эхийн эндэгдэл	-	4	10	1	3
100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл	-	60.6	156.1	16.1	49.3
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	67	55	51	61	72
Амьд төрсөн 1 000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	10.2	8.3	8.0	9.8	11.8
1-5 хүртэл насны хүүхдийн эндэгдэл	12	6	17	10	5
Амьд төрсөн 1 000 хүүхэд тутмаас 5 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	2.0	0.9	2.7	1.6	0.8
Нас баралт	1095	1135	1696	1410	1375
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	5560	2971	46296	41520	4809
10 000 хүн ам тутамд ногдох халдварт өвчин	163.4	84.3	1269.8	1104.9	121.3

Баянзүрх дүүргийн хэмжээнд 2023 оны 10 сард 10000 хүн амд ногдох халдварт өвчний тоо 121.3 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 983.6 хувиар буурсан байна. Бэлгийн замын халдварт өвчнөөс тэмбүү 293, заг хүйтэн 87, трихомониаз 158 тус тус бүртгэгдсэн.

ХҮСНЭГТ 8. ДҮҮРГИЙН ХЭМЖЭЭНД ГАРСАН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, жил бүрийн X сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020	2021	2022	2023
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	бодит тоо	2971	46296	41520	4809
	10000 хүнд	84.3	1269.8	1104.9	121.3
Үүнээс:					
Вируст хепатит	бодит тоо	32	18	19	50
	10000 хүнд	0.9	0.5	0.5	1.3
Менингит	бодит тоо	-	-	-	1
	10000 хүнд	-	-	-	-
Цусан суулга	бодит тоо	450	143	399	456
	10000 хүнд	12.8	3.9	10.6	11.5
Салхин цэцэг	бодит тоо	498	19	468	2019
	10000 хүнд	14.1	0.5	12.5	50.9
Гахай хавдар	бодит тоо	10	-	5	28
	10000 хүнд	0.3	-	0.1	0.7
Сальмонеллёз	бодит тоо	40	6	64	61
	10000 хүнд	1.1	0.2	1.7	0.5
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо	53	3	46	267
	10000 хүнд	1.5	0.1	1.2	6.7
Хоолны хордлого	бодит тоо	29	3	4	45
	10000 хүнд	0.8	0.1	0.1	1.1
Ёлом	бодит тоо	24	3	10	17
	10000 хүнд	0.7	0.1	0.3	0.4
Бруцеллёз	бодит тоо	3	2	-	-
	10000 хүнд	0.1	0.1	-	-
Нярайн халдвар	бодит тоо	-	-	-	-
	10000 хүнд	-	-	-	-
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо	284	6	328	1000
	10000 хүнд	8.1	0.2	8.7	25.2
Тэмбүү	бодит тоо	541	332	273	293
	10000 хүнд	15.3	9.1	7.3	7.4
Заг хүйтэн	бодит тоо	125	82	56	87
	10000 хүнд	3.5	2.2	1.5	2.2
Трихомониаз	бодит тоо	306	145	164	158
	10000 хүнд	8.7	4.0	4.4	4.0
Шинээр илэрсэн сүрьеэ	бодит тоо	499	302	242	299
	10000 хүнд	14.2	8.3	6.4	7.5
Бусад	бодит тоо	77	45232	39442	28

Эх үүсвэр: Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын сар бүрийн мэдээлэл

Ойлголт, тодорхойлолт:

Амьд төрөлт: Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.

АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2023 оны 10 дугаар сард дунджаар 4.3^{0}С байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 0.3^{0}С-аар хүйтэн, олон жилийн дундажтай харьцуулбал 3.4^{0}С-аар дулаан байв. Энэ сарын хамгийн дулаан хэм 16.6^{0}С, хамгийн хүйтэн хэм -5.5^{0}С, салхины үнэмлэхүй их хурд 10 метр секунд хүрсэн байна.

ХҮСНЭГТ 9. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ХОНОГИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, мг/м^3, X сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Ургах наран хороолол	Амгалан	13-р хороолол
Хүхэрлэг хий SO_2	Дундаж	0.014	-	0.022
	Хамгийн их	0.034	-	0.045
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	-	31
Азотын давхар исэл NO_2	Дундаж	0.030	0.035	0.043
	Хамгийн их	0.045	0.066	0.060
	ХХХ*-с давсан хувь	-	23	26
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.525	0.766	1.043
	Хамгийн их	3.176	2.478	2.949
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	89	91	89
Тоос PM_{10}	Дундаж	0.092	0.120	0.118
	Хамгийн их	0.178	0.176	0.200
	ХХХ*-с давсан хувь	39	77	61
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31
Тоос $PM_{2.5}$	Дундаж	-	0.032	0.023
	Хамгийн их	-	0.049	0.041
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	31	31
Озон O3**	Дундаж	0.033	0.034	0.013
	Хамгийн их	0.056	0.065	0.037
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	89	91	90

** - Хүлцэх хэм хэмжээ,   **- CO, O3-ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон.*

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

<u>Агаарын бохирдол:</u> Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

<u>Хүлцэх агууламж</u>: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

ГЭМТ ХЭРЭГ,
2023 оны эхний 10 сард

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

2022 I - X	2023 I -X
5 173	5 140 -0.6%↓

Дүүргээр

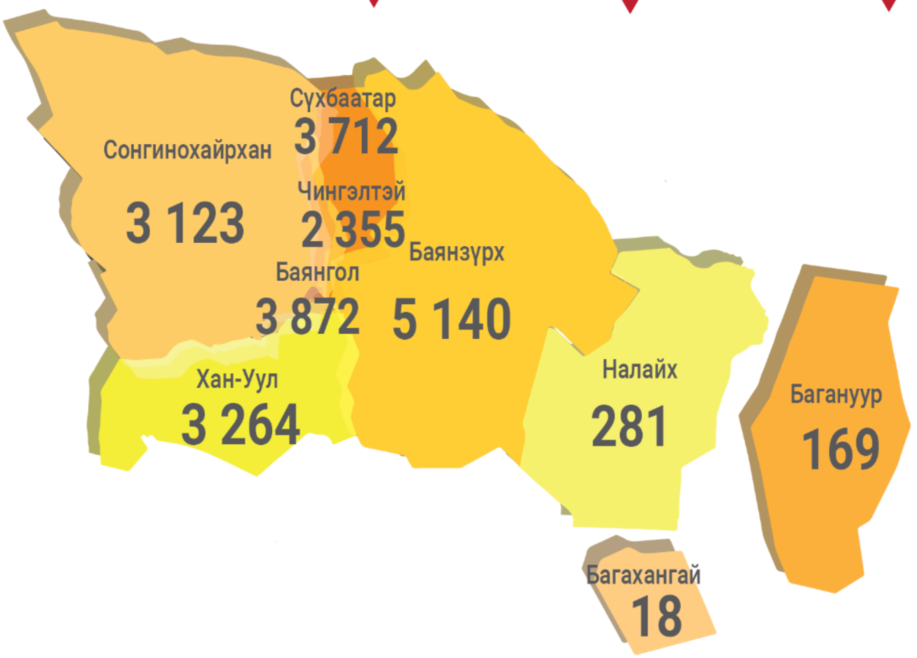

↓↑ Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад

Гэмт хэргийн улмаас

Хохирсон хүн	Гэмтсэн хүн	Нас барсан хүн
4 383	939	83

ГЭМТ ХЭРЭГ

2023 оны 10-р сарын байдлаар дүүргийн нутаг дэвсгэрт 5140 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 33 хэргээр (0.6 хувиар) буурсан үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 10. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр

Төрөл	2022	2023	Үүнээс: Цагдаагийн хэлтсээр			Өсөлт, бууралт	
			I	II	III	Тоо	I
Нийт	5 173	5 140	1 678	2 196	1 266	-33	-0.6
Үүнээс:							
Хүнийг алах /10.1/	26	19	8	6	5	-7	-26.9
Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх /10.4/	61	81	24	20	37	20	32.8
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг /11.1-11.7/	1 255	1 011	393	320	298	-244	-19.4
Хүчиндэх /12.1/	74	67	25	22	20	-7	-9.5
Хулгайлах /17.1/	788	768	239	291	238	-20	-2.5
Халаасны хулгай	78	77	27	49	1	-1	-1.3
Дээрэмдэх /17.2/	92	48	9	29	10	-44	-47.8
Залилах /17.3/							
Хөрөнгө завших /17.4/	2 140	2 378	610	1 275	493	238	11.1
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг /20.1-20.17/	73	71	24	33	14	-2	-2.7
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг /27.1-27.11/	104	122	61	31	30	18	17.3
Бусад	408	448	236	104	108	40	9.8

Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 19.7 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг эзэлж байгаа бол 46.3 хувийг залилах, 14.9 хувийг хулгайлах, 1.0 хувийг олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхолын эсрэг, 2.4 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журам зөрчих, 1.3 хувийг хүчиндэх, 1.6 хувийг хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх, ашиглалтын журмын эсрэг хэрэг 12.9 хувийг бусад хэрэг тус тус эзэлж байна.

2023 оны 10-р сарын байдлаар тус дүүргийн 18 дугаар хороонд 448 гэмт хэрэг гарч хамгийн өндөр байхад харин тус дүүргээс 35 дугаар хороодын нутаг дэвсгэрт 17 гэмт хэрэг гарсан нь хамгийн бага байна.

ЗУРАГ 5. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, сараар

ХҮСНЭГТ 11. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ

Дүүрэг	Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг			Өсөлт, бууралт 2022-2023	
	2021 X	2022 X	2023 X	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	12 926	21 205	21 934	729	3.4
Баянзүрх	3 264	5 173	5 140	-33	-0.6
Үүнээс: Цагдаагийн хэлтсээр					
I хэлтэс	1 102	1 494	1 678	184	12.3
II хэлтэс	1 308	1 925	2 196	271	14.1
III хэлтэс	854	1 754	1 266	-488	-27.8
Нийслэлийн дүнд эзлэх хувь	25.3	24.4	23.4	-1.0	-4.1

Дүүргийн хэмжээнд 2023 оны 10-р сард бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн нийслэлийн дүнд эзлэх хувийн жин 23.4 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.0 нэгжээр буурсан байна. Түүнчлэн дүүргийн хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 42.7 хувь нь цагдаагийн II хэлтсийн харьяа хороодын нутаг дэвсгэрт үйлдэгджээ.

ХҮСНЭГТ 12. ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ, хэлтсээр

Хэлтэс	Илрүүлсэн зөрчил		Баривчлуулсан		Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	
	2022 X	2023 X	2022 X	2023 X	2022 X	2023 X
Цагдаагийн I	7 516	8 887	695	692	582	555
Цагдаагийн II	8 992	7 632	451	420	332	287
Цагдаагийн III	4 935	5 384	692	504	558	403
Цагдаагийн газар	149 743	141 412	474	400	-	-
Нийт	171 186	163 315	2 312	2 016	1 472	1 245

Баянзүрх дүүрэг дэх цагдаагийн газрын хариуцсан нутаг дэвсгэрт 2023 оны 10-р сард 163315 зөрчлийг илрүүлж өмнөх онтой харьцуулахад 7871 (4.6%)-аар буурсан, 2016 иргэнийг баривчлуулж ажилласан нь 296 (12.8%)-аар буурсан, гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 1245 иргэнийг шүүхээр баривчлуулсан байна.

Гэмт хэргийн улмаас 939 хүн гэмтэж осолдон, 83 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 36636.6 сая төгрөгийн хохирол учруулсны 17790.0 (48.6%) сая төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлжээ.

ХҮСНЭГТ 13.БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хорооогоор, төрлөөр

Хороод	Нийт дүн	Хүнийг алах /10.1/	Хүнийг амиа хорлох нөхцөлд байдалд хүргэх /10.4/	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг /11.1-11.7/	Хүчиндэх /12.1/	Хулгайлах /17.1/	Дээрэмдэх /17.2/	Залилан мэхлэх /17.3/	Малын хулгай /17.12/	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг /27.1-27.11/	Бусад
1-р хороо	211	-	2	23	2	25	2	138	-	2	17
2-р хороо	159	2	1	36	7	31	5	53	-	1	23
3-р хороо	202	1	2	34	2	54	7	75	-	4	23
4-р хороо	150	-	1	26	1	29	3	64	-	3	23
5-р хороо	112	1	-	34	4	14	-	14	-	7	38
6-р хороо	195	1	1	30	-	23	2	113	-	4	21
7-р хороо	215	1	2	51	-	34	7	91	-	4	25
8-р хороо	298	1	6	51	3	30	3	174	-	2	28
9-р хороо	110	1	1	22	2	9	3	63	-	2	7
10-р хороо	85	-	3	23	1	16	-	30	-	1	11
11-р хороо	161	-	6	27	2	36	-	58	-	15	17
12-р хороо	92	-	4	22	-	25	1	18	-	3	19
13-р хороо	121	-	2	14	1	16	1	56	-	5	26
14-р хороо	234	2	2	55	1	29	2	79	-	15	48
15-р хороо	105	-	1	14	1	19	-	54	-	-	16
16-р хороо	184	2	4	35	4	25	-	79	-	7	28
17-р хороо	83	-	1	23	3	17	1	31	-	2	5
18-р хороо	448	-	1	12	2	15	1	396	-	3	18
19-р хороо	99	2	1	48	1	12	2	20	-	1	12
20-р хороо	84	2	4	22	2	22	-	18	-	1	12
21-р хороо	96	1	5	36	2	14	1	24	2	4	7
22-р хороо	141	-	1	28	2	14	-	81	-	3	12
23-р хороо	87	-	4	33	1	14	-	28	-	1	6
24-р хороо	45	-	1	11	-	6	1	23	-	-	3
25-р хороо	84	-	1	24	1	9	-	28	-	5	16
26-р хороо	190	-	-	21	3	34	-	72	-	14	46
27-р хороо	263	-	3	14	1	15	-	208	1	3	7

28-р хороо	87	-	2	19	3	14	-	41	-	-	8
29-р хороо	58	-	-	16	2	18	1	14	-	2	5
30-р хороо	94	-	1	17	2	14	-	45	-	1	14
31-р хороо	49	-	4	9	-	8	1	15	-	1	11
32-р хороо	49	-	2	15	1	5	-	22	-	1	3
33-р хороо	19	-	1	5	-	4	-	6	-	1	2
34-р хороо	23	-	-	11	-	9	-	1	-	-	2
35-р хороо	17	-	-	6	-	5	-	5	1	-	-
36-р хороо	71	1	-	13	1	13	-	25	-	-	18
37-р хороо	31	-	2	8	2	4	1	6	-	-	8
38-р хороо	50	1	2	16	-	17	1	9	-	-	4
39-р хороо	39	-	1	10	1	16	-	5	-	2	4
40-р хороо	55	-	3	22	2	3	-	16	-	1	8
41-р хороо	64	-	-	23	3	7	1	17	-	1	12
42-р хороо	120	-	1	24	1	34	1	39	-	-	20
43-р хороо	60	-	2	17	-	10	-	24	-	-	7
Нийт дүн	5140	19	81	1011	67	768	48	2378	4	122	640

Ойлголт, тодорхойлолт:

Гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг: Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000-аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

Гэмт хэргийн хохирол: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохирол тооцно.

Яллагдагч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, 2023 оны 10 дугаар сард, тэрбум төгрөг

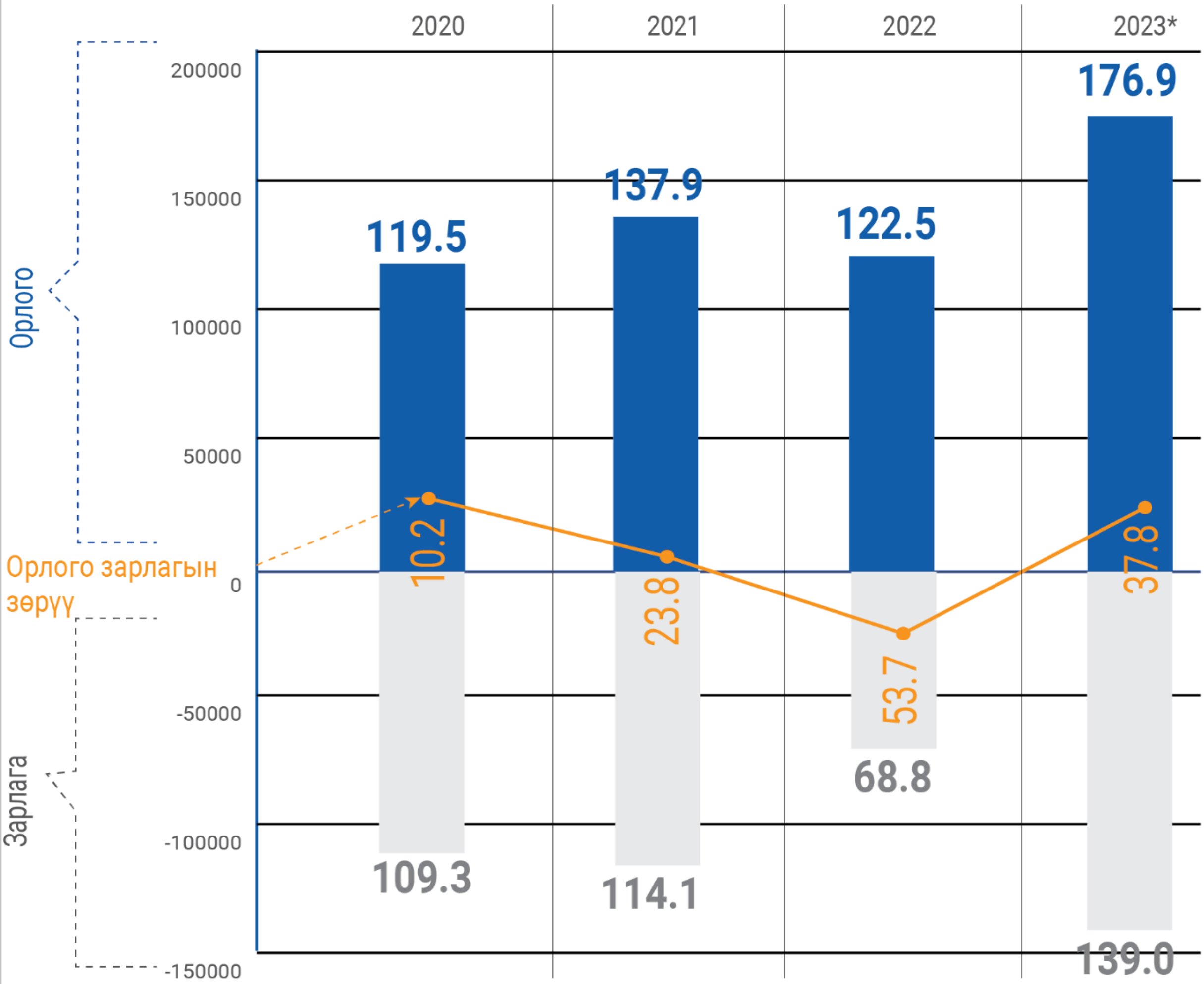

Баянзүрх дүүргийн нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагын бүтэц

ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ

2023 оны 10 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр дүүргийн төсвийн орлого 176.8 тэрбум төгрөг, төсвийн зарлага 139.0 тэрбум төгрөг болж, төсвийн тэнцэл 37.8 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарсан байна.

ХҮСНЭГТ 14. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн 10 сард

Үзүүлэлт	2020	2021	2022	2023
	сая төгрөг			
Төсвийн орлого	119 514.9	137 852.8	122 492.2	176 860.8
Төсвийн зарлага	109 262.2	114 081.1	68 810.2	139 047.3
Төсвийн орлого, зарлагын зөрүү	10 252.7	23 771.7	53 682.0	37 813.5

ЗУРАГ 6. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, сая төгрөг

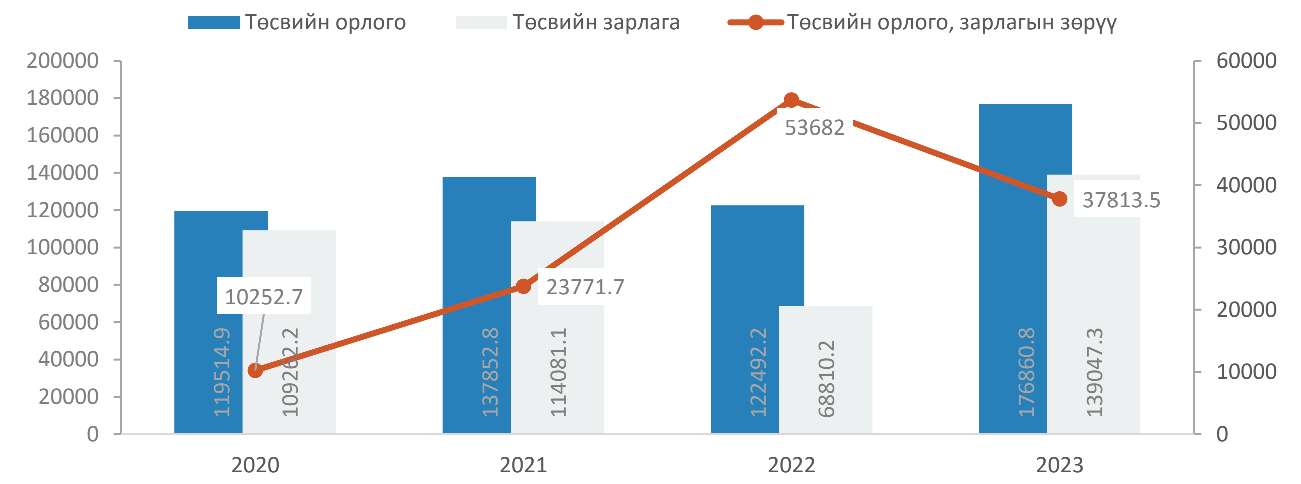

Төсвийн орлого: 2023 оны 10 сарын төсвийн гүйцэтгэлийн урьдчилсан мэдээгээр нийт дүүргийн төсвийн орлогын 170.6 тэрбум төгрөгийг (96.5%) татварын орлого, 2.1 тэрбум төгрөгийг (1.2%) татварын бус орлого, 4.0 тэрбум төгрөгийг (2.3%) орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангийн орлого тус тус эзэлж байна. Төсвийн орлогын гүйцэтгэл төлөвлөгөөнөөс 26.2 тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрдсэн байна. Үүнд татварын орлого 26.9 тэрбум төгрөгөөр (13.6%) дутуу бүрдсэн нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

ЗУРАГ 7. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сая төгрөг

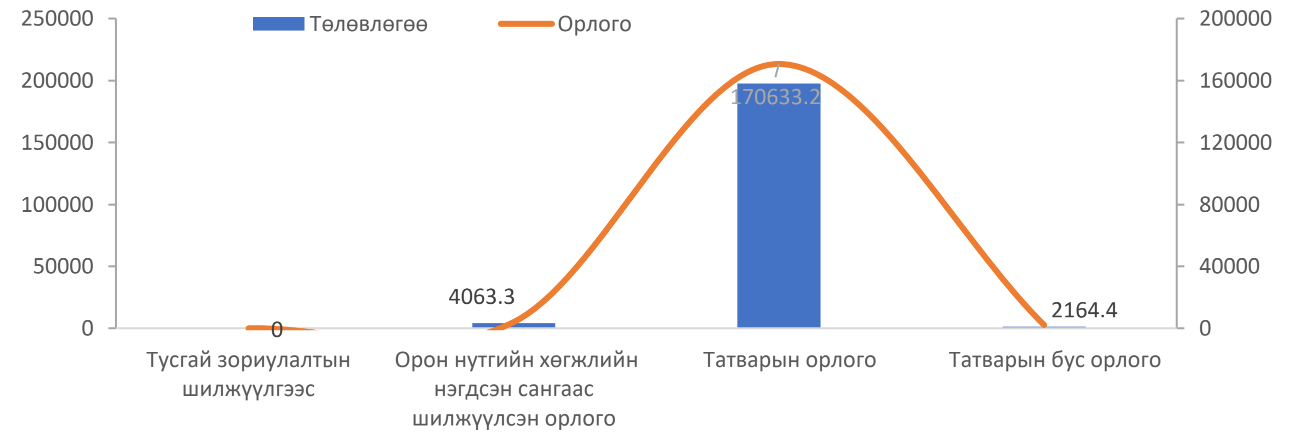

ХҮСНЭГТ 15. ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ%	Зөрүү
Нийт орлогын дүн	203 048.6	176 860.8	87.1	-26 187.7
Тусламжийн орлого	4 139.5	4 063.3	98.2	-76.2
Тусгай зориулалттай шилжүүлгээс	-	-	-	-
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан	4 139.5	4 063.3	98.2	-76.2
Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих[1]	198 909.0	172 797.5	86.9	-26 111.5
Татварын орлого	197 538.1	170 633.2	86.4	-26 905.0
Татварын бус орлого[2]	1 370.9	2 164.4	157.9	793.5

ХҮСНЭГТ 16.ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН БҮРДҮҮЛЭЛТ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	2023 он			
	Нийт төсөв	Нийт төсөв		
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувийн жин
Татварын орлого	254 785.6	254 785.6	254 785.6	254 785.6
Орлогын албан татвар	187 849.9	187 849.9	187 849.9	187 849.9
Хувь хүний орлогын албан татвар	187 849.9	187 849.9	187 849.9	187 849.9
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	135 080.1	135 080.1	135 080.1	135 080.1
Үйл ажиллагааны орлого	5 100.0	5 100.0	5 100.0	5 100.0
Хөрөнгийн орлого	11 719.8	11 719.8	11 719.8	11 719.8
Хөрөнгө борлуулсны орлого	16 450.0	16 450.0	16 450.0	16 450.0
Шууд бус орлого	19 500.0	19 500.0	19 500.0	19 500.0
Хөрөнгийн албан татвар	35 085.7	35 085.7	35 085.7	35 085.7
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	35 000.7	35 000.7	35 000.7	35 000.7
Бууны албан татвар	85.0	85.0	85.0	85.0
Малд ногдуулах албан татвар	-	-	-	-
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	31 850.0	31 850.0	31 850.0	31 850.0
Улсын тэмдэгтийн хураамж	6 000.0	6 000.0	6 000.0	6 000.0
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	-	-	-
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5 200.0	5 200.0	5 200.0	5 200.0
Газрын төлбөр	20 500.0	20 500.0	20 500.0	20 500.0
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	20 500.0	20 500.0	20 500.0	20 500.0

Төсвийн зарлага: 2023 оны 10 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлийн мэдээгээр дүүргийн төсөвт байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 60.8 хувийг (139.0 тэрбум төгрөг) санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл, төсөвт байгууллагууд үйл ажиллагааны нийт зардлын 39.2 хувийг (89.7 тэрбум төгрөг) төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

[1] Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих дүнд урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих дүн ороогүй.

[2] Татварын бус орлогод нийтлэг татварын бус орлого буюу торгуулийн орлого, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг /үндсэн, туслах/ хамааруулсан.

ХҮСНЭГТ 17.ТӨСВИЙН ЗАРЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ%	Зөрүү
Нийт зардлын дүн	228 699.4	139 047.3	60.8	-89 652.1
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	15 704.9	13 224.5	84.2	-2 480.4
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2 119.2	2 010.6	94.9	-108.6
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11 614.3	9 102.9	78.4	-2 511.4
Хангамж бараа материалын зардал	11 438.0	10 761.1	94.1	-676.9
Нормативт зардал	27.1	12.2	45.2	-14.9
Эд, хогшил урсгал засварын зардал	4 954.4	4 184.5	84.5	-769.9
Томилолт зочны зардал	428.2	256.2	59.8	-172.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20 161.9	16 126.2	80.0	-4 035.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6 469.4	4 601.4	71.1	-1 868.0
Татаас	-	-	-	-
Урсгал шилжүүлэг	113 770.7	62 774.1	55.2	-50 996.5
Хөрөнгийн зардал	42 011.2	15 993.5	38.1	-26 017.7

Эх үүсвэр: Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн сарын мэдээ

Төсвийн зарлагыг бүтцээр нь авч үзвэл 9.5 хувийг цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил, 1.4 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын санд төлөх шимтгэл, 6.5 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, 7.7 хувийг хангамж бараа материалын зардал, 11.6 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж, 45.1 хувийг урсгал шилжүүлэг, 18.2 хувийг бусад зардлууд тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 8.ТӨСВИЙН НИЙТ ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, сая төгрөг

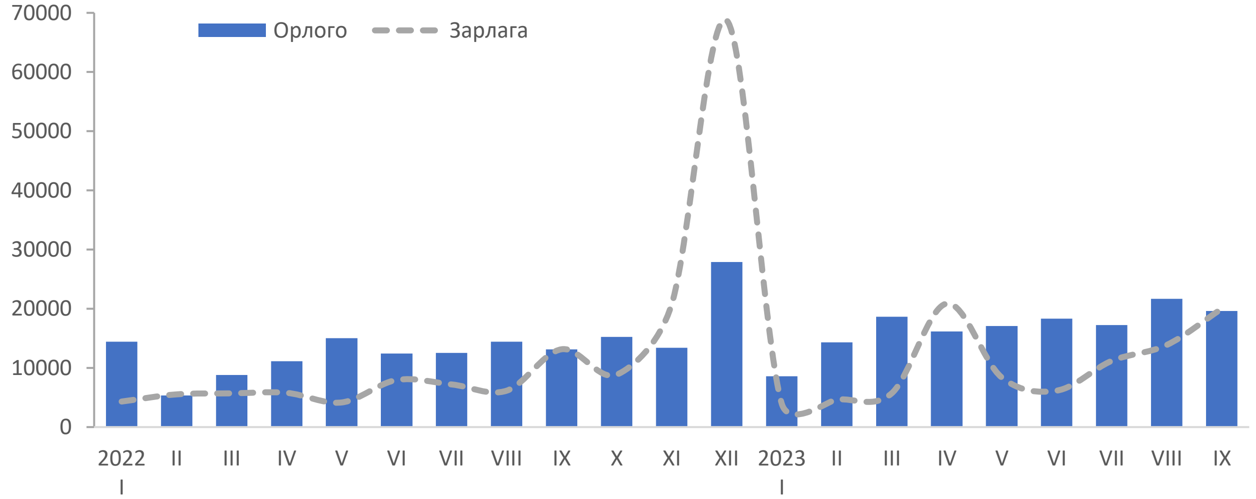

Ойлголт, тодорхойлолт

Төсвийн орлого: Тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

Тэнцвэржүүлсэн орлого: Татварын болон татварын бус орлогоос бүрдэнэ.

Орон нутгийн төсөв: Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж, зарцуулах төсөв юм.

Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагын ангилал: Урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, эргэн төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл гэж ангилна.

Урсгал зардал: Бараа, ажил, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Тэнцвэржүүлсэн тэнцэл: Тэнцвэржүүлсэн орлогоос нийт зарлага, цэвэр зээлийг хасаж тодорхойлно.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бүлгээр, хувиар, 2023 оны 10 дугаар сард

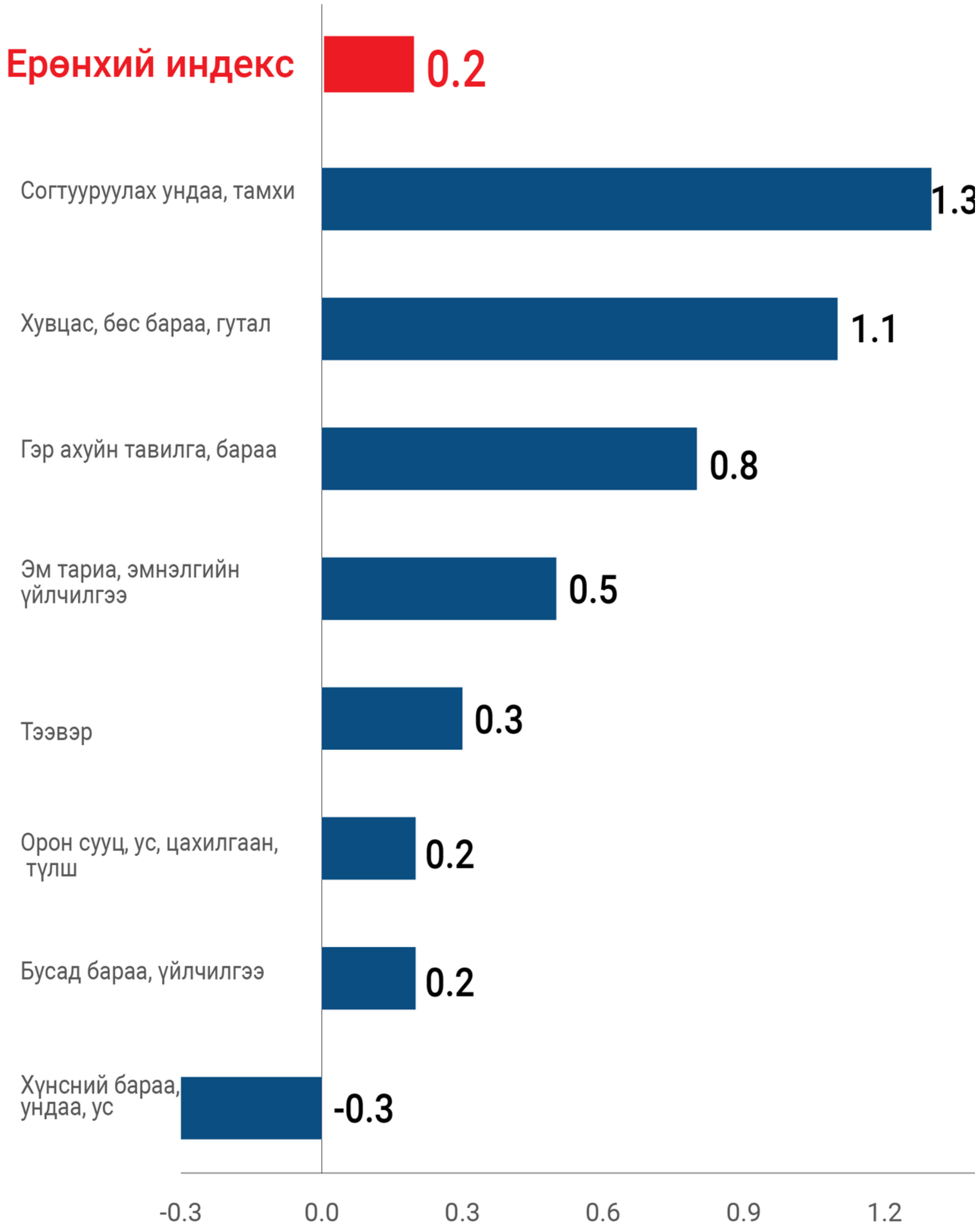

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

2023 оны 10 дугаар сард хэрэглээний үнийн индекс 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад 9.4 хувиар өссөн, 2022 оны эцэстэй харьцуулахад 7.5 хувиар өссөн өмнөх сартай харьцуулахад 0.2 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 18. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС , барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	2023 X / 2022 X	2023 X / 2022 XII	2023 X / 2023 IX
Ерөнхий индекс	109.4	107.5	100.2
Хүнсний бараа, ундаа ус	114.7	111.2	99.7
Согтууруулах ундаа, тамхи	105.9	103.5	101.3
Хувцас, гутал, бөс бараа	108.1	104.7	101.1
Орон сууц, ус, түлш, цахилгаан	104.6	103.2	100.2
Гэр ахуйн бараа, тавилга	107.0	105.6	100.8
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	108.2	107.9	100.5
Тээвэр	100.2	99.9	100.3
Холбооны үйлчилгээ	100.4	99.8	100.0
Амралт чөлөөт цаг, соёлын бараа, Үйлчилгээ	104.9	103.4	100.0
Боловсрол	121.2	121.2	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	117.8	117.5	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	102.8	102.8	100.0

Хэрэглээний үнийн индекс 2023 оны 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.4 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 14.7 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины үнэ 5.9 хувь, Хувцас, гутал, бөс барааны үнэ 8.1 хувь, гэр ахуйн бараа, тавилгын үнэ 7.0 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ 8.2 хувь, Холбооны үйлчилгээний үнэ 0.4 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын барааны үнэ 4.9 хувь, боловсролын үйлчилгээний бүлгийн үнэ 21.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үнэ 17.8 хувь, бусад бараа үйлчилгээ 2.8 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ 4.6 хувиар, тээврийн үйлчилгээний үнэ 0.2 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

ЗУРАГ 9.ХҮНСНИЙ НОГООНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, төрлөөр, 2022, 2023 оны X сард

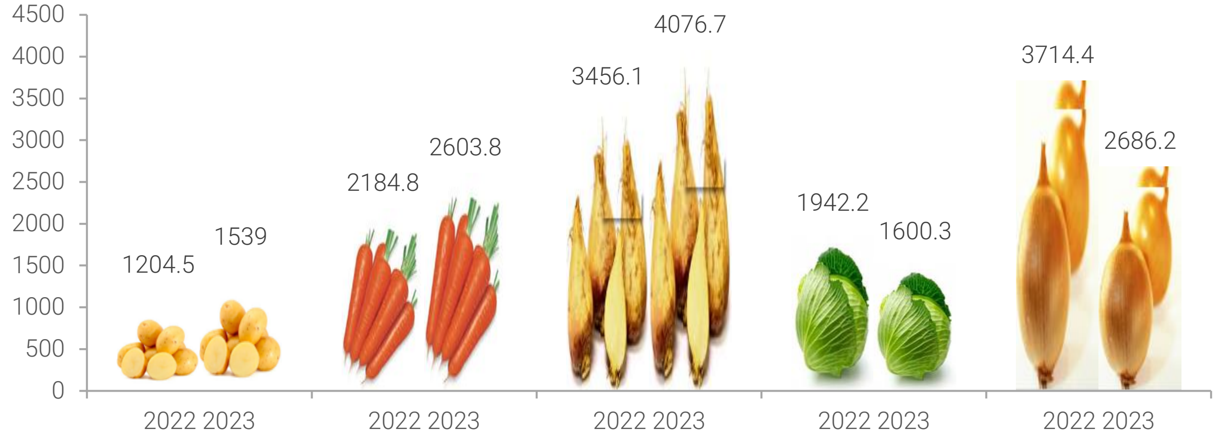

ЗУРАГ 10. МАХНЫ ҮНЭ, төрлөөр, төгрөгөөр

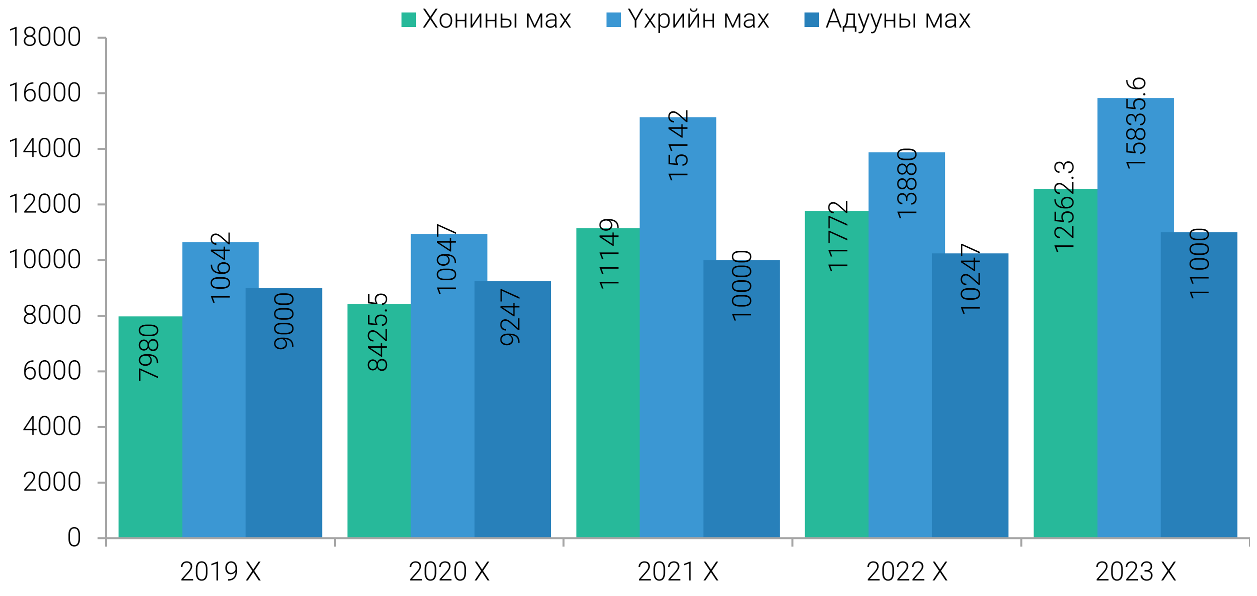

ХҮСНЭГТ 19. ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ ТҮЛШ, шатахууны үнэ

Үзүүлэлт	2021 Х	2022 Х	2023 Х
	төгрөг		
Түлш:			
Хар мод	7 000	7 000	7 000
Нарс	7 000	6 000	6 000
Боловсруулсан нүүрс (шуудай)	3 750	3 750	3 750
Шатахуун:			
АИ-95	2 650	3 910	3 710
АИ-76, 80	2 050	2 370	2 370
АИ-92, 93	2 050	2 390	2 390
Дизельтүлш	2 590	3 580	3 690
Газ	1 855	1 790	1 790

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2018 оны 2 дугаар сарын 28-ны өдрийн 62 дугаар тогтоол ТҮҮХИЙ НҮҮРС ХЭРЭГЛЭХИЙГ ХОРИГЛОХ ТУХАЙ хуулийн дагуу 5 дугаар сарын 15-ны өдрөөс нүүрс борлуулахыг хориглосон.

ХҮСНЭГТ 20. ХҮНСНИЙ ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, оноор

Нэр, төрөл	Хэмжих нэгж	2019 Х	2020 Х	2021 Х	2022 Х	2023 Х
		Төгрөг				
Гурил, дээд зэрэг, “Алтан тариа”ХК	кг	1 438	1 452	1 713	2 207	2 689
Гурил, 1-р зэрэг, “Алтан тариа” ХК, задгай	кг	1 094	1 158	1 391	1 814	2 399
Гурил, 2-р зэрэг, “Алтан тариа” ХК	кг	862	889	971	1 329	1 589
Талх, “Атар”, “Талх чихэр	кг	1 272	1 273	1 481	1 930	2 465
Цагаан будаа, кг, задгай	кг	3 722	3 837	3 971	4 495	4 635
Шар будаа	кг	2 315	2 282	2 347	2 841	3 294
Хонины мах	кг	7 980	8 425	11 149	11 772	12 562
Үхрийн мах	кг	10 642	10 946	15 142	13 880	15 836
Адууны мах	кг	9 000	9 246	10 000	10 247	11 000
Сүү, задгай	литр	1 700	1 839	1 949	2 800	1 500
Сүү, савласан, “Элекстер”	0.5 литр	1 170	1 173	1 350	1 830	2 259
Төмс, дотоод	кг	710	781	969	1 204	1 539
Лууван, дотоод	кг	1 186	1 007	2 286	2 184	2 604
Хүрэн манжин, дотоод	кг	1 674	1 028	2 447	3 230	2 492
Байцаа, дотоод	кг	1 474	784	1 650	1 942	1 600
Сонгино, хятад	кг	1 874	1 529	2 441	3 714	2 686
Элсэн чихэр, ОХУ	кг	3 146	3 067	3 007	3 770	4 734
Өндөг	ширхэг	355	323	404	462	558

Ойлголт, тодорхойлолт

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс: Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

$$I_{ct}^{L} = \Sigma\left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}}\right)\left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}}\right)\cdots\left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}}\right)\left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}}\right)\frac{P_{i0}Q_{i0}}{\Sigma P_{i0}Q_{i0}}$$

I_{ct}^{L} – тайлант үеийн хувиргасан Ласпейрсийн индекс (t)

t – тайлант үе

i – бараа, үйлчилгээ

o – суурь үе

P^{i}_{t} - i барааны тайлант үеийн үнэ

P^{i}_{o} – i барааны суурь үеийн үнэ

Q^{i}_{o} - i барааны суурь үеийн жин

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, 2023 оны 10 дугаар сард

Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

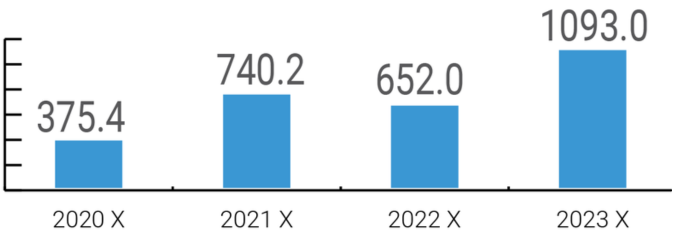

Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

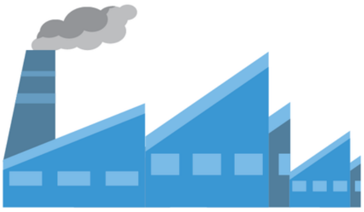

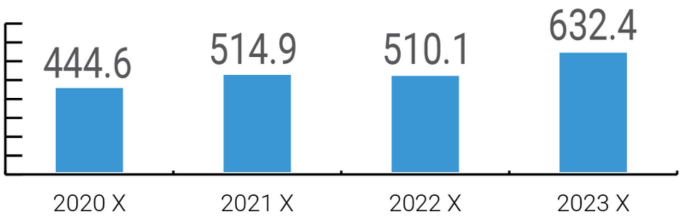

Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

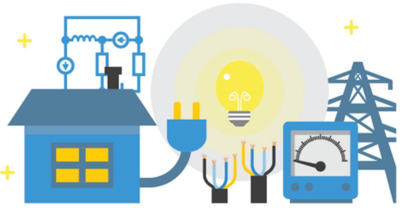

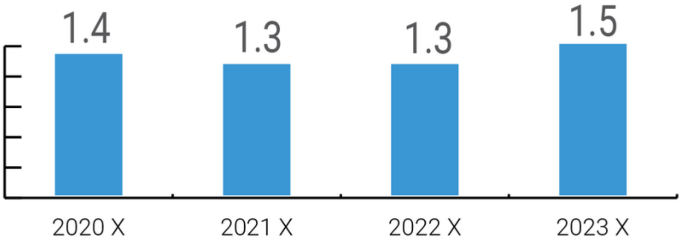

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулахболон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

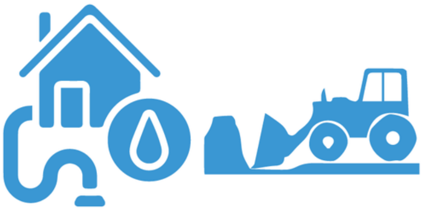

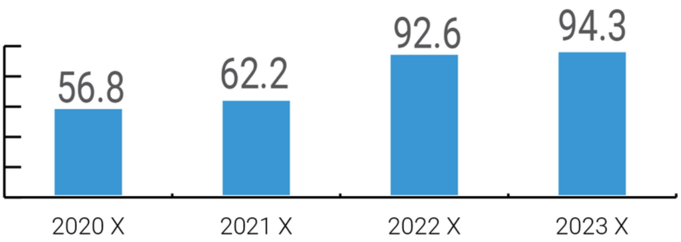

АЖ ҮЙЛДВЭР

Дүүргийн аж үйлдвэрийн салбар нь 2023 оны эхний 10 сард 1821.1 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 2139.5 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал үйлдвэрлэлт 203.6 тэрбум төгрөгөөр (12.6%), борлуулалт 232.2 тэрбум төгрөгөөр (12.2%)-иар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

Нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 1092.9 тэрбум төгрөгийг (60.0%) уул уурхайн салбарын газрын түүхий тос болон хайлуур жонш, хайлуур жоншны баяжмал, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал, алт, элс, хайрга, шороо олборлолт, 500.2 тэрбум төгрөгийг (27.5%) хүнс ундаа, 132.2 тэрбум төгрөгийг (7.3%) хувцас, гутал, нэхмэл, ноос, ноолуур боловсруулах болон бусад боловсруулах үйлдвэрлэлт, 1.5 тэрбум төгрөгийг (0.1%) цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт үлдсэн 94.3 тэрбум төгрөгийг (5.2%) бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 11. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН 2022-2023 ОНЫ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, БОРЛУУЛАЛТ, тэрбум төгрөг

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлтөд хүнсний үйлдвэрлэлт, нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл, төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл, арьс арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад үйлдвэрлэлт нөлөө үзүүлсэн байна.

ХҮСНЭГТ 21.АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар, оны үнээр

Салбар			2022	2023	өсөлт, бууралт
			сая төгрөг		
Нийт			**1 255 907.8**	**1 821 129.5**	**565 221.8**
Уул уурхай олборлолт	Дэд салбарын нийт дүн		651 994.1	1 092 970.7	440 976.5
	Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт		531 783.9	1 007 330.2	475 546.3
	Металлын хүдэр олборлолт	Өнгөт төмөрлөгийн хүдэр олборлолт	99 387.5	76 552.9	-22 834.6
	Бусад ашигт малтмал олборлолт	Чулуу, элс, шороо олборлолт	5 697.1	3 531.0	-2 166.1
		Дээрх ангилалд ороогүй бусад ашигт малтмалын олборлолт	13 781.9	4 859.4	-8 922.5
Боловсруулах үйлдвэрлэл	Дэд салбарын нийт дүн		510 085.1	632 387.4	122 302.3
	Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	Мах боловсруулах, консервлох	72 582.0	101 302.5	28 720.5
		Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	8 232.3	12 019.3	3 787.0
		Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	6 577.0	15 918.5	9 341.5
		Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	24 385.8	22 321.1	-2 064.7
	Ундаа үйлдвэрлэл		290 995.1	348 629.8	57 634.7
	Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	Утас ороох, ээрэх болон бэлтгэх үйл ажиллагаа	492.6	491.5	-1.1
		Бусад даавуун эдлэл үйлдвэрлэл	4 038.6	6 180.2	2 141.6
	Хувцас үйлдвэрлэл	Үслэг арьсан хувцаснаас бусад хувцас үйлдвэрлэл	1 337.9	1 683.5	345.6
		Нэхмэл болон сүлжмэл хувцас үйлдвэрлэл	1 814.0	1 290.9	-523.1
	Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Арьс шир идээлэх, элдэх, боловсруулах; аяны болон гар цүнх, тоног - эмээл, уналга эдэлгээний тоног хэрэгсэл; үслэг арьс элдэх, будах үйл ажиллагаа	467.0	359.3	-107.7
		Гутал үйлдвэрлэл	640.5	1 315.2	674.6
	Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Модон, үйсэн, үртсэн болон холтсон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	91.8	106.0	14.3
	Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		117.0	135.7	18.7
	Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа		142.5	169.3	26.8
	Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл		8 915.9	6 679.0	-2 236.9
	Резинэн болон хуванцар	Резинэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	197.2	221.6	24.4

	бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	64 364.5	78 603.2	14 238.8
	Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Дээр дурдсан ангид ороогүй төмөрлөг бус эрдэс бүтээгдэхүүний бусад үйлдвэрлэл	22 079.8	29 712.2	7 632.4
	Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Барилгын зориулалттай металл бүтээгдэхүүн, хадгалах сав, уурын үүсгүүр үйлдвэрлэл	1 422.1	1 233.5	-188.6
		Бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; металл бүтээгдэхүүн, эдлэл үйлдвэрлэлийн туслах үйл ажиллагаа	165.7	211.5	45.9
	Цахилгаан бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл		40.9	71.9	31.1
	Тавилга үйлдвэрлэл		576.1	3 109.5	2 533.4
	Боловсруулах бусад үйлдвэрлэл	Үнэт эдлэл, гоёл чимэглэлийн зүйлс, холбогдох эдлэл үйлдвэрлэл	176.9	240.5	63.5
		Хөгжмийн зэмсэг үйлдвэрлэл	226.1	381.6	155.5
		Тоглоом үйлдвэрлэл	5.9	0.0	-5.9
цахилгаан, хий, уур агааржуулалт	Дэд салбарын нийт дүн		1 257.4	1 502.8	245.4
	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	Уур, агааржуулагчийн хангамжийн үйл ажиллагаа	1 502.8	245.4	227.9
ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй охчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	Дэд салбарын нийт дүн		92 571.1	94 268.6	1 697.5
	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	83 350.2	85 527.9	2 177.7
	Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	Хог хаягдлыг цуглуулах	7 362.3	6 772.1	-590.2
	Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ		1 858.6	1 968.6	110.0

ХҮСНЭГТ 22. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар, оны үнээр

Салбар			2022	2023	өсөлт, бууралт
			сая төгрөг		
Нийт			1 498 787.3	2 139 485.1	640 697.8
Уул уурхай олборлолт	Дэд салбарын нийт дүн		661 341.0	1 056 973.4	395 632.5
	Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт		542 853.4	969 213.6	426 360.2
	Металлын хүдэр олборлолт	Өнгөт төмөрлөгийн хүдэр олборлолт	99 387.5	76 552.9	-22 834.6
	Бусад ашигт малтмал олборлолт	Чулуу, элс, шороо олборлолт	5 884.4	3 529.5	-2 354.9
		Дээрх ангилалд ороогүй бусад ашигт малтмалын олборлолт	11 871.9	6 980.3	-4 891.6
Боловсруулах үйлдвэрлэл	Дэд салбарын нийт дүн		742 417.5	985 916.8	243 499.3
	Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	Мах боловсруулах, консервлох	82 891.0	127 521.6	44 630.5
		Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	9 391.4	11 400.7	2 009.4
		Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 534.2	11 759.5	7 225.3
		Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	28 363.0	28 695.3	332.3
	Ундаа үйлдвэрлэл		465 889.4	650 678.4	184 789.0
	Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	Утас ороох, ээрэх болон бэлтгэх үйл ажиллагаа	169.8	331.8	161.9
		Бусад даавуун эдлэл үйлдвэрлэл	5 450.5	6 398.6	948.2
	Хувцас үйлдвэрлэл	Үслэг арьсан хувцаснаас бусад хувцас үйлдвэрлэл	1 131.5	1 965.3	833.8
		Нэхмэл болон сүлжмэл хувцас үйлдвэрлэл	2 193.8	1 560.9	-632.9
	Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Арьс шир идээлэх, элдэх, боловсруулах; аяны болон гар цүнх, тоног - эмээл, уналга эдэлгээний тоног хэрэгсэл; үслэг арьс элдэх, будах үйл ажиллагаа	468.0	325.9	-142.1
		Гутал үйлдвэрлэл	319.1	1 317.0	997.8
	Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Модон, үйсэн, үртсэн болон холтсон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	77.6	106.3	28.7
	Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		189.6	156.5	-33.1
	Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа		142.5	157.0	14.5
	Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл		38 435.8	23 382.1	-15 053.7
	Резинэн болон хуванцар	Резинэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	204.9	228.9	24.0

	бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	71 302.6	81 043.0	9 740.5
	Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Дээр дурдсан ангид ороогүй төмөрлөг бус эрдэс бүтээгдэхүүний бусад үйлдвэрлэл	28 352.0	33 284.6	4 932.7
	Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Барилгын зориулалттай металл бүтээгдэхүүн, хадгалах сав, уурын үүсгүүр үйлдвэрлэл	1 439.1	1 233.5	-205.6
		Бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; металл бүтээгдэхүүн, эдлэл үйлдвэрлэлийн туслах үйл ажиллагаа	167.4	225.3	57.9
	Цахилгаан бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл		40.9	71.9	31.1
	Тавилга үйлдвэрлэл		602.8	3 218.9	2 616.2
	Боловсруулах бусад үйлдвэрлэл	Үнэт эдлэл, гоёл чимэглэлийн зүйлс, холбогдох эдлэл үйлдвэрлэл	292.8	308.2	15.4
		Хөгжмийн зэмсэг үйлдвэрлэл	3 54.6	545.6	191.0
		Тоглоом үйлдвэрлэл	13.3	0.0	-13.3
цахилгаан, хий, уур агааржуулалт	Дэд салбарын нийт дүн		1 370.6	1 605.5	234.8
	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	Уур, агааржуулагчийн хангамжийн үйл ажиллагаа	1 370.6	1 605.5	234.8
ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй охчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	Дэд салбарын нийт дүн		93 658.2	94 989.4	1 331.2
	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	83 793.5	85 527.9	1 734.4
	Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	Хог хаягдлыг цуглуулах	7 354.5	6 961.7	-392.8
	Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ		2 510.2	2 499.8	-10.4

<u>Ойлголт, тодорхойлолт</u>

<u>Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн:</u> Аж ахуйн нэгж байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

<u>Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл:</u> Аж ахуйн нэгж байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

<u>Эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангилал:</u> НҮБ-аас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд нийцүүлэн боловсруулсан үндэсний ангилал юм.

Хөдөө аж ахуй

2023 оны эхний 10 сард

Төмс хураасан талбай, ургац хураалт оноор

	Хураасан талбай /га/	Хураасан ургац /тонн/
2022-X	7.1703	64.146
2023-X	0.354	0.474

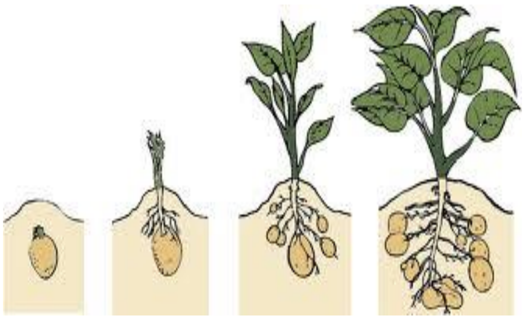

Хүнсний ногоо талбай, ургац хураалт оноор

	Хураасан талбай /га/	Хураасан ургац /тонн/
2022-X	9.8504	84.623
2023-X	1.7768	27.73

ГАЗАР ТАРИАЛАН

Баянзүрх дүүргийн хэмжээнд 2023 оны эхний 10 сард 3.2059 га талбайд төмс, 27.4928 га талбайд хүнсний ногоо тариалсан бөгөөд 2023 оны эхний 10 сард урьдчилсан байдлаар 10.143 тонн төмс, 94.022 тонн хүнсний ногоо хураан авсан байна. Мөн 3260.5 тонн өвс өөрсдөө болон худалдан авч бэлтгэсэн байна.

Хүснэгт 23. Ургац хураалтын мэдээ, тонн

Нэр, төрөл	Хураасан талбай /га/		Хураасан ургац, бүгд /тн/		Хүлэмжээс хураасан ургац	
	2022 X	2023 X	2022 X	2023 X	2022 X	2023 X
Төмс	**7.1703**	**3.2059**	**64.146**	**10.143**	-	-
Хүнсний ногоо	**9.8504**	**27.4928**	**84.623**	**94.022**	**34.376**	**40.357**
Байцаа	0.2671	1.2425	2.918	4.225	0.059	0.619
Лууван	1.2235	1.8788	8.467	4.356	0.296	0.428
Шар манжин	3.1337	8.5205	11.274	4.176	0.04	0.372
Улаан манжин	0.0795	1.5038	0.378	3.803	0.087	0.511
Сонгино	2.4892	4.389	17.44	19.24	0.261	3.684
Сармис	0.2648	0.5221	2.263	1.879	0.018	0.205
Өргөст хэмх /урт/	0.4754	1.1311	19.383	13.783	18.386	8.879
Өргөст хэмх /давжаа/	0.1361	0.1636	2.022	1.444	1.917	0.918
Улаан лооль	0.3259	1.0534	5.092	5.397	4.995	2.64
Тарвас	0.0042	0.0475	0.066	0.194	0.011	0.019
Амтат гуа	-	0.0003	-	0.013	-	0.013
Хулуу	0.1047	0.1493	0.462	0.733	0.273	0.538
Чинжүү	0.14	0.3363	0.484	3.72	0.422	1.65
Амтлагч ногоо	0.1304	0.1349	0.967	1.645	0.928	1.545
Цэцэгт байцаа	0.1449	0.1385	0.851	3.945	0.324	2.034
Брокколи	0.1324	1.6509	0.677	3.188	0.376	0.357
Шанцай	0.1918	0.7695	5.702	8.172	3.487	7.63
Цоохор майлз	0.1081	0.6225	0.333	1.87	0.276	1.8
Юуцай	0.1844	0.9242	2.786	2.315	0.986	1.353
Бууцай	0.2415	0.9995	2.916	8.332	1.125	3.791
Хаш	0.0564	0.0302	0.067	0.486	0.063	0.406
Бусад	0.0028	0.2844	0.067	1.106	0.045	0.965
Тэжээлийн ургамал	**25.0**	**52.2543**	-	**0.2**	-	-
Ногоон тэжээл	25.0	52.25	-	-	-	-
Даршны ургамал	-	0.0043	-	0.2	-	-
Эрдэнэшиш	-	0.0043	-	0.2	-	-
Бэлтгэсэн өвс	-	-	**2015.32**	**3260.5**	-	-
Өөрсдийн бэлтгэсэн	-	-	1405.95	2180.2	-	-
Худалдаж авсан	-	-	609.37	1080.3	-	-

Ойлголт, тодорхойлолт

Газар тариалан : Хөдөө аж ахуйн газарт бэлчээр, хадлан, тариалан, атаршсан газар, хөдөө аж ахуйн барилга байгууламжийн дэвсгэр, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд зориулсан бусад газар хамаарна. Тариалангийн талбайд хөдөө аж ахуйн ургамал тариалсан талбайг оруулах бөгөөд тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт хэмжээгээр тодорхойлно. Нийт хураасан ургацыг тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг таримал ургамалын хэмжээгээр тодорхойлно.

Танилцуулга хянасан:

Т.Хаш-Эрдэнэ

Танилцуулгыг бэлтгэсэн:

Б.Дэлгэр	Гэмт хэрэг Эрүүл мэнд Дүүргийн төсөв
Х.Намуунзул	Хэрэглээний үнэ Дүүргийн нийгэм, эдийн засгийн үзүүлэлт Аж үйлдвэр Амьдрах орчин
Ж.Нацагдорж	Нийгмийн халамж Нийгмийн даатгал Хүн амын ажил эрхлэлт Хөдөө аж ахуй

Танилцуулгыг нэгтгэсэн:

Х.Намуунзул

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ХОЛБОО БАРИХ:
Утас: 267349, 261019, 261728
E-mail: bayanzurkh@nso.mn